

Ese de d'oue ori in septemana:

Jei-a si Dominec'a.

Pretiuulu de prenumeratiune:

pre annu intregu . . . 6 fl. v. a.
diurnitate de annu . . . 3 fl. v. a.
patrariu de annu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre annu intregu . . . 9 fl. v. a.
diurnitate de annu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopesc'a.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) taes'a o 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuulu publicatiuniloru se se anticipe.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Invitare de prenumeratiune

la

„L U M I N ' A „

fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Condituniile de prenumeratiune remanu totu celea din fruntea foii.

Aradu 11. ianuaru. 1873.

Redactiunea.

O metropolía nóua gr. or.

Inaltiatulu Imperatu, prin un'a ordinatiune ce se publicá in gazet'a oficiala din Vien'a, infiintia o metropolía gr. or. in Bucovin'a, sub carea supuse — ca de sufragane — episcopiele din Dalmati'a si Bucovin'a.

Totu atunci, si totu cu o cale, pre episcopulu Eugeniu Hackmann din Cernauti, Inaltiuulu Imperatu ilu numi de mitropolitu in nóua metropolía.

Atát'a e totulu.

A se motivá necessitatea séu posibilitatea canonica, — séu a consultá pe fiitorii sufragani, — séu a intrebá poporulu credintiosu, — séu a cere veri o parere de la ceia lalti archierei sel: Din tóte acestea, ministeriulu din Vien'a n'au aflatu cu cale a face nici un'a.

Vom reveni la acésta cauza.

Sentiulu de caritate in Bucuresci

se manifesta si in carnavalul prin baluri pentru seraci, ce „Trompet'a Carpatiloru“ astu-feliu ni le descrie in fruntea foii sale:

Framosu lucru este, crestinescu lucru este ca din veselí'a avutilor se se bucura seracii!

Cocónele Romane, cu Dómn'a in capulu lor, s'au constituitu legiune angelica spre usiurarea suferintiloru seraciloru, si lupta corpu la corpu cu miseri'a prin tóte infundaturele mahalalor, descriuband'o de prin tóte locurile unde si-a infiptu „pusti'a“ resiedintia.

Dómn'a a intratu cu deplinetate in traditiunile Dómnelor Romane, si cocónele in traditiunile vechielor jupanese ca Banés's'a An'a Dudés's'a etc.!

Descendinti'a Domnitiei Balasei si a schimonachiei Elisabetei, — Elisabet'a Dómn'a a lui Stirbei-Voda, — a radicatu la tronul ministeriulu charitatii in dilele nóstre: Institutulu „Elisabet'a Dómn'a“ fundatu la 1846. de Banés's'a Stirbóica, a crescutu sub Dómn'i'a lui Stirbei-Voda, si se mantiene pana astadi cu taria, si se desvóltá pre tóta diu'a prin propriile spese si prin propri'a staruinta a piósei Dómn'e, veduv'a lui Stirbei-Voda.

Sub acésta Dómn'a, s'a vediutu pentru prim'a óra in dilele nóstre p'treckeri si loterii pentru seracime si pentru asemenea institutiuni.

Helen'a Dómn'a a lui Cuz'a-Voda, s'a silitu preste midilócele strimte a le Mariei Sale se aredice „Asilulu Helen'a-Dómn'a“ unde totu orfanulu se póta gasi ingrigirea ce nu o potu avé toti copiii cu parinti.

Elisabet'a Dómn'a a lui Carolu-Voda, s'a pusu in intrecere. Acést'a este legea progre sului, si acést'a se si asceptá de la o principésa care a moscenitu traditiuni strabane coborite prin atáte generatiuni.

Mari'a Sa Dómn'a a facutu chiamare cocónelor Romane, si dreptatea ni impune se marturisimu cá nici un'a n'a remasu surda la apelu: ca cele mai de frunte in capu, fie-care s'a pusu la lucru.

Fie-care veduva, fie-care órba séu ciunga, de pre unde respinge opulinti'a miseri'a, isi are patróna o cocóna care veghiéza asupr'a ei; fie-care copilitia, napastuita de sórte, isi are cocóniti'a care ii scie numele, care se lipsesce de o cingátóre mai multu ca se dee camésia si pantofi copilitiei; rebegita si flamenda, pre care o are in list'a ei.

Sunt frumóse acéste baluri ce aducu alinare durerii.

Jucati! — fie-care trasura de arcu, opresce unu suspinu; fie-care pasu alu vostru, cicatriséza o rana; fie-care surisu alu vostru, sterge o lacrima!

„Societatea de bine-facere „Elisabet'a Dómn'a“ este institutiunea cea mai piósa, este charitatea in totu intielesulu cuventulu, este umanitatea in practica via! Aprópe duóe-mii stanjeni de lemne, aflámu cá s'ar fi impartitu pana acum in iéru'a acést'a. Ni pare réu cá nu avemu sub mana, essactu, feliuritele faceri de bine a le acestei Asociari, — despre cari se vorbesce atát'a, in tóte partile, si pre cari le simte cu atát'a recunoscintia seracime. — ca se putemu spune cáte merita se se spuna despre o asemenea institutiune.

CESARE BOLLIACU.

Despre temperamentulu Romaniloru

scrie „La Gaz. des Etrangers“, o fóia ovreésca din Vien'a, unu articlu ce-lu reproducu de a rondulu diurnalele din Romani'a. Pentru pedagogii nostri va fi de interesu se-lu cunóšca, de óra ce temperamentulu baietiloru de regula isvoresce din alu parintiloru. Foile romanesci imputa ovreului cá batjocoresce; concedemu cá póte fi unu picu de batjocura, — dar daca ar fi scrisu unu romanu, póte ar fi lauda, adeca éراسi partialu. Celu ce doresce se judece dreptu, va ascultá si pe contrariu. Éca articulu din cestiune:

„Sdrobitu prin impositate, (dári) seracitu si jefuitu din tóte partile, poporulu acestei tieri a vediutu ducendu-se anulu 1872. si venindu anulu 1873, cu aceeași desavirsita nepesare, carea caracteriséza durerile cele mari, máhnirile profunde ce sunt fara mangaere si n'au altu limanu de cátu resemnarea. Poporu cu desevarsire pacnicu, poporu ciobanu (*moutonier*) romanii isi suferu fara murmura sórt'a, se lasa a fi asupriti de catra putere si ascépta ca vr'o influentia d'n afara se vina se-i scape din acésta positiune anormala; ei se multiu-mescu, de la unii pana la altii, a oftá si a-si plecá capulu. Cu asemenea caracteru molatecu, intielegeti cá poporulu romanu nu va dá universului, cátu e lumea si pamentulu, spectacolulu ferberiloru populari cari au facutu in alte tieri se curga riulu de sange. Cátu despre un'a ca acést'a, putemu dormi linisciti: in Romani'a nu clocotesce nici unu vulcanu;

Anulu 1873. ne-a gasitu tristi si ingrigiti; tristi pentru trecutu, ingrigiti pentru viitoriu.

„Acésta stare de lucruri se va perpetuá in Romani'a pe cáta vreme nu vor fi luate mesuri energice pentru a scóte pe poporu din nulitatea sa spre a-lu face se-si póta judecá elu insusi positiunea, drepturile, detoriile, miseriele in fine.

„Drepturi! . . . Dar ce sunt bune drepturile pe cáta vreme ele nu esistu de cátu pe chartia? Ce sunt bune drepturile, déca nu sunt nici cunoscute, nici pretiuite, nici eser-

citade de catra poporu? Ce sunt bune drepturile, deca ele nu servescu de catu ca preteste la nedreptatile ce se facu pe fia care di in numele poporului? La ce e mai buna o Camera de deputati ai natuni, pe cata vreme acesti deputati sunt alesi de catra slugi prea plecate ale puterii?

„Istori'a ni da mai multe esemple de felulu acest'a, si de multe cri am vedutu popore servindu ca burdufu la tote fantasiile absolutismului. Dar mai totu de una asemene orgii ale tiraniei au desceptari fiorose; mai totu de una lav'a maniei popularie, nabusita pentru unu momentu, a sfarsitu prin a isbucni, acoperindu in mormentulu undeloru ei pe asupritori. Aci inse este cu totulu altu ce-va: aci nu se temu de mani'a poporului, pentru ca poporulu nu este in stare a simti si a se mania. Ori cine se joca cu prafulu ce nu se pote aprinde. (Trece apoi la politica si la espusetiunea de arte ce nu sunt de interesu.)

Proiectu de statute

pentru Reuniunea preotimei gr. res. din tractulu protopresviteralu alu Siriei in dieces'a Aradului.

I. Numirea si scopulu Reuniunei.

§. 1. Preotimea tractuala de confesiunea gr. res. se constituie intr'o corporatiune sub numirea de „Reuniunea preotimei gr. res. din tractulu protopresviteralu alu Siriei;“ — era scopulu ei este: Sucurgerea anualminte cu ajutoriu banalu veduveloru preotese si orfaniloru minoreni de dupa preoti din acestu, si — in casuri obveinide — din alte tracturi protopresviterale.

II. Membrii Reuniunei.

§. 2. Membrii reuniunei se impartu in 3 clase: a) ordinari, b) fundatori si c) ajutatori. §. 3. Membru ordinariu e fie-care preotu din acestu tractu protopresviteralu, carele va satisfac statuteloru si acelea le va primi. §. 4. Membru fundatoru e acelu preotu seu mirenu, carele odata pentru totdean'a va solvi celu pucinu o suma de 20 fl. v. a. in mass'a fundulu Reuniunei. §. 5. Membru ajutatoriu e acelu individuu fara destingere de sessu din monarchi'a austriaca ori strainetate, carela amesuratu zelulu seu va contribui ceva ajutoriu in favorea fundulu. §. 6. Membrii Reuniunei se alegu si se primescu in adunarile generali cu maioritaea de voturi.

III. Detorintiele si drepturile membriloru.

§. 7. Membrii ordinari sunt deobligati: a) a solvi in favorea fundulu anualminte 5 fl. v. a. deca in parochi'a sa are pana la 1000 de suflete; b) deca numerulu sufleteloru trece preste o mii, atncei dela tota sut'a se va computa unu florenu v. a. §. 8. Solvirile se vor deplini de 2 ori in anu si anume: in dilele celea d'anteiu a luneloru: Ianuariu si Iuliu, candu comitetulu si-va tiené siedintiele sale anuali. §. 9. Membrii ordinari ai reuniunei sunt deobligati a participá la adunarile generali; la casu de impedecare oficiosa, ori morbu, — ei vor avé a se scusa de timpuriu la presiedintele ei; la din contra vor fi pedepsiti in muleta banala pe sem'a fundulu, precum adunarea generala va decide. §. 10. Membrii ordinari in adunarile generali sunt indreptatiti a face propuneri si interpelatiuni; au votu decisivu si consultativu; era deca voturile sunt egali, — derima votulu presiedintelui. §. 11. Membrii fundatori si ajutatori nu sunt constrinsi a participá la adunarile Reuniunei; era la casu de participare, ei nu sunt eschisi dela motiuni si interpelatiuni; au numai votu consultativu, dar nu si decisivu. §. 12. Considerandu scopulu, fiacare membru a Reuniunei — de osebi cei ordinari — se vor nisui a desvoltá o activitate in sporirea fundulu Reuniunei, — prin contribuii banale ocasionali dela credintiosii sei si de la alti protectori ai causei.

IV. Fondulu Reuniunei.

§. 13. Fondulu Reuniunei se va compune din tacele membriloru de sub §§. 3. 4. 5. si din alte donuri maritimose precum si din venitele ce ar resultá prin vre-o dispusetiune consistoriale seu a Reuniunei. §. 14. Fiecare individuu, care ca preotu nou — dupa infiintierea acestei Reuniuni va intra, — in cutareva parochia din acestu protopopiatu, nainte seu dupa introducerea sa va solvi o suma de 5 fl. v. a. in fondulu Reuniunei, si dupa aceea se va socoti de membru ordinariu alu ei, respundiendu detorintieloru prescise in §§. 7. 8. 9. — §. 15. Fondulu va remané neatinsu, pana candu capitalulu va ajunge cifr'a de 4000 fl. adeca patru mii floreni val. austr.; — pentru fructificare se se asiedie sub auspiciile comitetulu Reuniunei, in cass'a de pastrare in Aradu, seu la institutulu de creditu „Albin'a“ din Sibiu.

V. Folosirea fundulu Reuniunei.

§. 16. Din fondulu Reuniunei, respective din procentele fundulu se vor ajutorá veduvele preotese si orfanii minoreni ai preotiloru cari, pana la sfarsitul vietiei loru, au fostu membri ordinari ai Reuniunei, desi ar fi contribuitu ca membru ordinariu macaru numai unu anu de dile. §. 17. Beneficiile Reuniunei se impartu din interesele capitalulu fundatiunei, totdeun'a egalu intre veduvele si orfanii minoreni de dupa preoti. §. 18. Ca competentu la acestu fondu se socotescu: a) Veduv'a cu orfanii sei minoreni, fia aceia unulu, seu mai multi; b) Veduv'a singura, c) Orfanii unui preotu toti la oalta. §. 19. Deca veduv'a preotesa prin alta casatoria legiuita, ori sub cuventu de economa la cutare privatu, — va parasí statulu seu veduvescu, — atunci ea nu se va impartasi la beneficiulu Reuniunei, — inse orfanii lu totu tienu si mai departe. — §. 20. Deca cutare dintre orfanii minoreni au ajunsu etatea de maiorenu — dreptulu de competintia cade pre ceia lalti frati minoreni, totu in aceeasi mesura pana la unulu. §. 21. De minoreni orfani se socotescu orfanii de genulu barbatescu pana la etatea de 24 ani, era de genulu femeiescu pana la maritatu.

VI. Adunarile Reuniunei si oficialii.

§. 22. Adunarea generala a Reuniunei se va tiené o data in anu, si anume mercuri dupa Santele Pasci. §. 23. Oficialii Reuniunei sunt: a) unu presiedinte, — b) unu subpresiedinte, — c) unu notariu, — d) unu cassariu, — e) unu controloru. — §. 24. Oficialii Reuniunei se alegu in adunarile generali pre unu periodu de 3 ani dintre membrii ordinari ai Reuniunei. §. 25. Reuniunea va avé unu comitetu compusu din 7 membri, cari se alegu dintre membrii ordinarii ai Reuniunei pe 3 ani, si din cassariulu si controlorulu Reuniunei. Acestu comitetu alegendu-si din sinulu seu unu presiedinte si unu notariu conduce tote agendele Reuniunei. §. 26. Alegerile se facu: a) a presiedintelui, b) a subpresiedintelui, c) a cassariulu si d) a controlorulu prin votare secreta cu siedule, — aclamatiune nu se primesce; — e) a notariulu si a membriloru comitetulu prin votare nominala ori aclamatiune; inse la cererea aloru 3 individi — prin votare secreta. §. 27. Notarii se potu alege si dintre alti individi preoti seu laici, cari nu sunt membri ai reuniunei; inse in asia casu n'au votu decisivu, ei numai consultativu.

VII. Afacerile oficialiloru si ale membriloru Comit.

A.) In Comitetu.

§. 28. Presiedintele comitetulu conchiama siedintiele comitetulu; — presiede si conduce discusiunile in acele siedintie; — provoca si constringe membrii Reuniunei la solvirea regulata a taceseloru; si contrasemna scriptele comitetulu. §. 29. Notariulu comitetulu pastreza scriptele reuniunei; — duce protocolulu in siedintiele comitetulu; la recercarea presiedintelui face provocari catra membrii Reuniunei si corespunde in afara. §. 30. Cassariulu si controlorulu cari sunt respunditori despre banii si averea Reuniunei, au detorinti'a a se ingrigi despre incassarea punctuala a taceseloru dela membrii Reuniunei; — protococele cassadei a le duce punctualu si chiaru; a raportá la fiacare siedintia a comitetulu precum si la adunarea generala despre starea banala a Reuniunei; — banii incursi indata a-i eloca in cass'a de pastrare anumita de adunarea generala. Cassariulu solvesce dupa discusiunile comitetulu ratele celoru competinti. Nu are dreptu a spesá din banii Reuniunei fara de asemnare din partea comitetulu seu a adunarei generale. §. 31. Comitetulu si-tiene siedintiele sale regulatu de 2 ori in anu, in dilele celea d'antainu a luneloru Ianuariu si Iuliu, — altcum dupa lipsa presiedintele comitetulu pote conchiama si siedintia straordinaria. §. 32. Comitetulu va poté aduce decisivne valida, deca afara de presiedintele, notariulu, cassariulu si controlorulu, — vor fi de facia inca 3 membri din comitetu. §. 33. Comitetulu va censurá socotile cassariulu; — va face propuneri si va regulá ordulu dupa care se se tiená adunarea generala, — carele ordu nainte de adunarea generala totdeun'a trebuie se se comunice cu presiedintele Reuniunei; va primi recursese dela veduve si orfani, cari censurandu-le va decide asupr'a loru, si conformu impoternicirei adunarei generale va asemná ajutoriulu presiptu veduveloru si orfaniloru preotiesci; — se va ingrigi despre midilócele de a se spori fondulu Reuniunei si va raportá adunarei generale despre tote afacerile sale.

B.) In adunarile generale ale Reuniunei.

§. 34. Presiedintele Reuniunei conchiama adunarea generala pe terminulu defiptu in §. 22. — presiede in adunare si

conduce desbaterile aceleia; — in casuri obveniente reprezenta Reuniunea la diregătoriile besericesci, juridice si politice. §. 35. Subpresedintele substituesce pe presedintele. — §. 36. Notariulu Reuniunei duce protocolulu adunarei generale, însăna pre vorbitori, — si implinesce tôte ce se tienu de biroulu adunarii. §. 37. Ca adunarea generala se pöta aduce decisiuni valide, — e de lipsa se fia de facia $\frac{2}{3}$ din membrii ordinari ai Reuniunei. §. 38. Adunarea generala primesce raportulu comitetului, a cassariului si a controlorului, — censurédia si apröba séu desapröba afacerile acestor'a; statoresce normative dupa cari se se administredie Reuniunea.

VIII. Dispusetiuni generale.

§. 39. Déca careva dintre preotii acestui protopopiatu, numai mai tardiu, precandu fondulu ar fi folosibilu, ar dori se se facu membru alu acestei Reuniuni, — respectivulu se primesce de membru ordinariu, inse se indetoreza deodata a solvi tôte tacele dela infiintiarea Reuniunei, solvindu mai departe egalul tacele anuale cu ceialalti membri in intielesulu statutelor; éra pentru viitoriu fia care preotu, indata dupa ce intra in protopopiatu, e deobligatu a se inscrie de membru ordinariu a acestei Reuniuni, solvindu tacs'a de 5 fl. val. aust. in intielesulu §-lui 14. a statutelor, si asia mai departe a portá sarcinele Reuniunei; la casu contrariu déca mai tardiu ar dori se intre in Reuniune, e constrinsu a solvi tacs'a intrarei de 5 fl. v. a. precum si tacele restante dela intrarea sa in protopopiatu. §. 40. Déca cutare preotu ca membru ordinariu si-muta locuinti'a sa din acestu protopopiatu in altulu, — si mai departe se considera de membru alu acestei Reuniuni solvindu tacele anuale regulatu. §. 41. Déca cutare din membrii ordinari ar esi, respective ar repasi din Reuniune dandu-si declaratiunea in scrisu, — tacele solvite rémanu in fondulu Reuniunii, éra urmatorii perdu dreptulu de competintia. §. 42. Déca careva membru ordinariu nu ar solvi tacele in restimpu de 2 ani, provocandu-se prim'a data la solvire, dupa restimpu de 3 luni se provöca a 2 öra si déca nici atunci nu va solvi — respectivulu se considera de esitu din Reuniune, si cade sub greumentulu §-lui 41. — §. 43. Adunarile Reuniunei si ale comitetului ei se tienu in opidulu Siri'a, si se conchiamu cu 14 zile nainte. §. 44. Oficialii vor portá oficiulu gratuitu, numai cassariulu pentru spesele facende, va avé o remuneratiune recunoscuta si adoptata de comitetu — asternta adunarii generali spre aprobare. §. 45. Comunele parochiale ce astadi se tienu de acestu protopopiatu, si dupa o arondare noua a protopresviteratorulu se considera ca parti intregitörie ale acestei Reuniuni. §. 46. Discursuri literarie au locu in adunarile generale. §. 47. Membrii ordinari ai Reuniunei sunt indetorati protocolarminte a-si dá convoirea: ca in câtu timpu dorescu a contribui sum'a anuala. §. 48. Aceste statute, la casu de lipsa se potu si modifická de catra adunarea generala.

IX. Desfiintiarea Reuniunei.

§. 49. Reuniunea acést'a nu se pöte desfiintiá pana candu ea va avé 10, adeca diece membri ordinari; la din contra se desfiintiéza, si capitalulu ei dimpreuna cu interesele lui se reserva pentru crescerea unui teneru fiu de preotu la gimnasiu, séu déca nu s'ar aflá de acést'a — si de mirénu din acestu protopresviteratu, — care va fi mai seracu sub tutoratulu sinodului protopresviteralu.

Siria — Világosiú — 16. Octovre. 1872.

Nicolau Beldea m. p.

adm. protopresviter. ca presedintele Reuniunei.

VARIETATI.

* = *Necrologu.* Bravulu si förte zelosulu invetiatoriu din Belintiu, **Ioanu Hatiegu.** dupa unu morbu scurtu, Joi in 18 Ianuariu a. c. st. v. in alu 67. anu alu vietiei sale, a reposatu in Domnulu. Perderea reposatului este förte mare, nu numai pentru famili'a sa, ci si pentru biseric'a si scöla'nöstra; cáci dia scöla' acestui veteranu invetiatoriu, in decursulu aloru apröpe 50 ani, a esitu multime de advocati, preoti, invetiatori, diregtori, negutiatori, maestri si cetatieni, cari cu scientiele castigatela dela invetiatoriulu loru, au facutu si faeu cele mai bune servitii bisericii si scölei'nöstre. Intre toti elevii sei inse, — a caror'a numeru se urca la mai multe mii, — loculu prima ilu ocupa Esc. sa Dlu Archiepiscopu si Metropolitulu alu nostru *Andreiú Baronu Siaguna*, caruia reposatulu, ca si cantoru romanu la biseric'a greco-romana din Pest'a, i-a fostu instruitoru de limb'a romana fiindu Escel. Sa pe

atunci ascultatoriu de drepturi, la universitatea din Pest'a. Reposatulu, ca pedagogu mare ce érá, de si förte aspru, — si a sciutu castigá increderea, nu numai a prunciloru si fetitieloru, ci si a adultiloru si a parintiloru acelor'a; in câtu scöla' sa peste septemana érá indeséta de prunci, éra in dumineci si serbatori, de juni, barbati si betrani, ascultandu cu totii invetiaturile si suaturile cele bune ale intieptului loru invetiatoriu, carele, afara de cetire, scrisöre, socöta, cantari bisericesci si nationale, si doctrin'a religiunei, li mai propunea si economi'a practica, se acést'a cu unu resultatu förte imbucuratoriú; cáci comun'a Belintiu desi förte seraca in privinti'a posesiunei de pamentu, este astadi un'a dintre cele mai inffloritörie comune romane. Productele ei: verdie si legumi intrecu atátu in calitate, câtu si in cantitate pre celea ale gradinariloru straini, pentru ace'a si si cërca pe la tôte piatiile nu numai in Banatulu-temesianu ci si in Ardealu' si in Ungari'a. Dorimu iubitei'nöstre natiuni multi asemene invetiatori bravi, éra reposatului vecinic'a pomenire.

= *Instructiunea publica in Dani'a* este de lungu timpu obligatoriá si gratuita. Acum s'a mai estinsu legea prin ace'a ca oblegamentulu de frecuentatiune s'a hotaritu pana la 15 ani impliniti ai etatei. Parintii, cari nu-si dau pruncii la scöla, se globescu. Aceste globi sunt in favörea aceloru *parinti* seraci, cari au prunci la scöla.

= *Despre o deputatiune japonesa*, am amintitu intr'unulu din nrii trecuti cá a cercetatu scolile Berolinului. Avemu se adaugemu cá de acolo a mersu in Russi'a, apoi in Franci'a, éra in lun'a trecuta cercetá scolile din Vien'a, unde ministrulu de instructiune publica a datu de conducatoriú pe *Dumreicher jun.* Dumreicher conduse öspetii sei prin universitate, academie, pedagogiu, scoli de industria, laboratörie scl. Din Vien'a, Tanaco subsecretariulu de statu in ministeriulu de instructiune alu Japoniei, a plecatu catra Itali'a, éra ceia lalti membri au retornatu parte la Berolinu parte la Londr'a.

= *Alegerea de episcopi.* In 18. Ianuariu s'au si alesu la Bucuresci, pentru eparchiele veduve din Roman'i'a, trei episcopi, in virtutea legii cestei noué, cu voturile deputatiloru; ale senatoriloru si ale archiereiloru cu dreptulu de alegatori. Au fostu alesi: pentru eparchi'a Ramnicu Valcea *Atanasiu Troados*, pentru eparchi'a Romanului *Isai'a Diobleas Vicolu*, pentru eparchi'a Argesiului *Iosifu Merionu Naniescu.*

= (*Parintele Ioanu Seracu*) parochulu din Cromna in protopresviteratulu lenopolei se presupune a fi preutul celu mai betranu in dieces'a aradana; s'a nascutu la anulu 1792. in Cromna, unde si tatalu seu si mosiu seu au fostu preuti, a studiatu pedagogi'a in Aradu la inceputulu (1812—1813.) acestéia sub profesorii *Cichindélu, Iorgoviciu, Diaconoviciu, Mihutiú*, s'a hirotonitu de eppulu *Iosifu Putnicu* la anulu 1818. si a cunoscutu in acél'a-si protopresviteratu 7 protopresviteri si in aceea-si comuna a servitu cu mai multi de 12 preuti. A avutu 8 prunci, dintre cari — *Pavelu*, dupa absolvirea preparandiei si a teologiei a devenitu de invetiatoriu in Cromna si densulu astadi este *Nestorulu* invetiatorulu din acestu prejura fiindu in etate de 54 de ani. — *Betranulu* preutu i-place a povesti cum in prunci'a lui lotrii au fostu formatu o compania compacta, amblandu sub stégulu loru fara frica, ba au prinsu pre insusi comitele supremu *Forry* in locuinti'a sa propria si l'au dusu cu ei. Imperatulu — dice — li-a tramisu vorba, cá déca vor pune pre *Forry* pe pitioru liberu, — nu ii va persecutá, si in urmarea acestei tocmeli a venitu la *Dumbraviti'a* (o comuna a fostu acést'a nainte de 1823. apröpe de *Cromna*, cu 35 de case, carea dimpreuna cu altele precum: *Craicova, Zamerdu, Goresci, Miziesiu* — si-au perdutu numele, anessandu-se la altele mai impoporate din vecinetate) in biseric'a eppulu de atunci alu *Aradului* si par. *S. Seracu* afirma cá a veditu cu ochii cum eppulu a luatulu din biseric'a pre *Forry* si l'a condusu in caruti'a sa spre *Aradu*, éra compani'a lotriloru — dupa cuventulu eppului, s'a desfiintiatu. Candu betranulu preotu este bine dispusu, vorbesce cu predilectiune despre o nunta din 1806., in carea si densulu a jucatu ca holteiu, dar mai vertosu i-place a-si aduce aminte de ómenii din betrani caracterisandu-ii de crestini buni, cinstitori de preoti, amblatori la biseric'a. Pe langa tôte cá este inaintatu in etate, totusi e sanetosu, ba in veselia adese intrece pre multi altii mai teneri. Impartasitoriulu sireloru acestor'a a facutu intrebare la densulu — de ar avé scrisori vechi? si nu fara resultatu, cá intre mai multe manuscrise si matricule, a datu si de unu „euchologionu“ (molitvelnicu) din an. 1689. —

Dorimu, ca bunulu Ddieu se-i pastreze sanetatea si de acum nainte!

In septeman'a viitöria va aparé numai unu numeru alu foi nöstre din cans'a santelorü döe serbatori.

Concursu.

2-3

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu in comun'a Aciuva Poiéna, in inspectoratul Vidrei, protopresviteratul Halmagiului, pe langa unu salariu anualu de 300 fl. v. a. 8 orgii de lemne, gradina de legumi si cortelu liberu, — prin acést'a se publica concursu. Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu sunt avisati ca suplicele lorú provédute cu documintele recerute, in intielesulu statutulu organicu — indreptate si adresate catra comitetulu parochialu din Aciuva — se le tramita inspectorelui cerc. de scóle dlui Nicolau Butariu in Bodesci — (post. ult. Halmagiu) pana la 30. Ianuariu st. v. in care di se'va tiené si alegerea. Aciuva 2. Ianuariu 1873.

In contielegere cu:

Nicolau Butariu
inspect. scol.Ioane Vusdea
pres. comit. paroch.**Concursu.**

Pentru parochi'a vacanta Ravná-Monésa in protopresviteratul Ienopoléi prin acést'a se escrie concursu pana la 4. Februariu a. c. st. v. in care di se va tiené si alegerea. Recurintii in acestu restimpu se vor presentá celu putienú odata in besericele acestei parochie, éra recursele le vor substerne dlui protopresviteru tractualu.

Emolumintele sunt:

- 1) 4 jugere de pamentu aratoriu,
- 2) 13 jugere de fenatiu,
- 3) dela 100 de cási birulu in natura si dela 40 de cási câte 1 fl.
- 4) stolele indatinate,
- 6) lemne de focu si de lucru, câte vor trebui.
- 6) cuartiru liberu cu gradina.

Ravna, 10. Ianuariu 1873.

In contielegere cu:

Constantianu Gurbanu
protopresviteru.

2-3

Comitetulu parochialu.

Concursu.

2-3

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comun'a gr. or. confesiunale romana, Ohabá serbésca, comitatulu Carasiu, protopopiatulu Lipovei, se deschide concursu cu terminulu pe 30. Ianuariu 1873. Emolumintele sunt:

1. Bani gata 84 fl. v. a.
2. 20 meti de grâu
3. 20 meti de cucurudiu
4. 100 pundi de lardu
5. 50 pundi de sare
6. 15 pundi de luminari
7. 8 orgii de lemne, din care se incaldiesce si scól'a.
8. 4 jugere de pamentu estravilanu
9. $\frac{1}{2}$ jugere de gradina intravilana
10. Cuartiru liberu cu 2 incaperi.

Doritorii de a ocupá acestu postu, vor adresá recursele inspectorulu scolaru D. Jucu in Zabaltiu, post'a ultima Berzov'a pona in 30. Ianuariu 1873. candu este de a se tiené si alegerea.

Ohabá serbésca in 11. Ianuariu. 1873.

Cu scirea mea:

Demetriu Jucu
Inspect. scolaru.

Comitetulu parochialu gr. or.

Concursu

pentru postulu de capelanu langa paroculu Moise Magdu din Sioimosiu (protopresbiteratul Aradului) cu care e impreunata $\frac{1}{3}$ din venite. Alegerea va fi in 30. jan. a. c. st. v. Recurintii se astérna recurse protopresbiterulu, adresate la comitetulu parochialu si adjustate cu testimonie de calificatiune.

Sioimosiu, 8. jan. 1873.

Comitetulu parochialu.

Cu invoirea mea: Ioanu Ratiu, prtph.

Concursu.

2-3

Pentru parochi'a Aciuva cu fili'a Poiéna, devenita vacanta in urm'a resignarii preotulu Teodoru Vusdea, se escrie concursu pana in 30. Ianuariu 1873. candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: birulu si stólele indatinate dela 250 numere de case.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia sunt avisati recursele provédute cu tóte documintele necesarie, si adresate comitetulu parochialu, pana la terminulu prefiptu ale tramite protopresviterulu tractualu in Halmagiu.

Aciuva 22. Decemvre 1872.

Comitetulu parochialu. Cu invoirea mea:

Ioanu Groza.

Concursu.

Pe vacant'a parochia redusa din Seleusiu-Cighirelu, in dieces'a Aradului — protopres. Siriei — Világosiu — carele cu acést'a se escrie pana in 4. Februariu a. c. st. v. — in carele di va fi si alegerea. —

Emolumintele sunt; una sessiune parochiala, — biru si stólele indatinate dela 184 de case — si casa parochiala cu gradina intravilana.

Recurentii au de a produce: testimoniu de teologia, — de cualificatiune, si testimoniu despre absolvirea aloru VIII. clase gimnasiale.

Recursele, — adresate comitetulu parochialu, — pana la diu'a prefipta sunt de a se trimite la oficiolatu protopresviteralu in Siria — Világosiu. —

NB. De orace parochi'a de sub cestiune, se administréza de unu capelanu, — la casu, de nu ar fi alesu acést'a — alesulu, va fi deobligatu din tóte veniturile parochiale a dá diumetate capelanulu, pana ce acést'a isi va castigá alta parochia. —

Seleusiu-Cighirelu 15. Ianuariu 1873.

Comitetulu parochialu gr. or. din Seleusiu-Cighirelu.

Cu scirea mea:

Nicolau Beldea, m. p.
adm. protopresvit.

2-3

Concursu.

2-3

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din comun'a Agrisiu, comitat. Bihoru, Protopresbiteratul Beeliului cu acést'a se escrie concursu pana la 30. Ianuariu 1873. candu va fi alegerea.

Emolumintele sunt:

1. Bani gata 24 fl. v. a.
2. 18 cubule de bucate, $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruzu,
3. 9. orgii de lemne pentru invetiatoriu.
4. 150 portii de fenu; va se dica: dela tóta casa 1 portia. —

Recurintii, pe langa tóte recerintiele — in puterea stat. organicu, — au a-si asterne recursele sale subscrisulu inspectoru cercualu pana la 30. Ian. a. c.

Agrisiu 9. Ian. st. v. 1873.

Ioanu Capitanu,
Inspectora cercualu.**Concursu.**

Pentru parochi'a vacanta din Slatina protopresviteratul Ienopolei, cu care este impreunatu folosirea a $\frac{2}{4}$ sessiuni de pamentu aratoriu, biru si stolele indatinate dela 99 de cási — prin acést'a se escrie concursu pana la 2. Februariu a. c. st. v. Recursele sunt a se tramite dlui protopresviteru tractualu pana la terminulu de mai sus, candu de-odata se va tiené si alegerea. —

Slatina, 10. Ianuariu 1873.

In contielegere cu:

Constantinu Gurbanu
protopresviteru.

Comitetulu parochialu.